

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Åsbackas nya roman uppfyller förväntningarna

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 30/03/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2023). Åsbackas nya roman uppfyller förväntningarna. *Vasabladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202401122488>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Robert Åsbacka: Takläggarna. Schildts & Söderströms 2023.

Gräsrötters livskraft och ideologiers fall

Robert Åsbackas romantrilogi om den avdankade finlandssvenska författaren och mångsysslaren Erik i ett post-folkhemssverige får nu sin avslutning med "Takläggarna", efter "Kistmakarna" (2021) och "Glömda rum" (2022).

Om förväntningarna varit höga efter framgången med de tidigare delarna och tidtabellen pressad har det uppenbarligen inte satt stopp för Åsbackas flow. Hans nya roman är just vad man hoppas på: en engagerande fortsättning på historien med både nya och bekanta karaktärer, underhållande förvecklingar, stilsäker dialog, jordnära samhällsanalys – och en förlösande sympatisk anda och lätt humor i själva berättandet som gör att allt känns hoppfullt fast inte särskilt mycket i sak ger anledning till det.

Man kommer genast in i handlingen när Erik vid romanens start backar lastbilen med virke upp på den gård på landsbygden som visar sig bli romanens centrala miljö, en bit ifrån det nedlagda industriområdet Hälleforsnäs där han själv bor. Brädorna behövs för den takreovering som ska göras på huset där ett kollektiv med ett slags alternativ livsföring håller till.

Där bor tjugofemåriga Klara med en dubbelt äldre stranddraggare importerad från Balkan – beskrivningen av pojkvännen är modern Elisabets, som Erik har en odefinierad men nära relation till. Mellan mor och dotter är det lite mera spänt.

Där bor också den fjära och vackra läraren Maja som lagar vegetarisk mat åt hushållet och verkar trivas bäst i stallet, hennes man Daniel som sover i hängmatta i skogen och håller överlevnadskurser inför världens undergång och deras tioåriga telepatiska tvillingdöttrar som mest talar om döden, om de talar överhuvudtaget.

I kollektivet ingår likaså den tyska klimatflyktingen Achim som liknar Günter Grass och den slitna men förhållandevis skärpta Roffe som äter "vitaminpiller" med drogande effekt och drar rövarhistorier ur sitt brokiga och inte alltför laglydiga förflutna.

Men det är Roffe som vet hur tak ska läggas, jordkällare byggas och biodlingar skötas. Att ett och annat ändå strular till sig är en annan sak. I ett kollektiv har var och en sitt på gång och vissa saker går det inte att ha kontroll över, det må vara traktorer, bisamhällen eller ovälkomna gäster som vill sälja stulna sadlar, kräva skadeståndsansättningar och hämnas oförrätter – en oundviklig följd av Roffes forna kontakter.

Det är ändå Roffes berättelser om en planerad kidnappning av den socialdemokratiska ministern Anna-Greta Leijon och kuppens diffusa kopplingar till det tyska terroristnätverket Baader-Meinhof på sjuttioalet som får Erik att återuppta sitt skrivande än en gång – romanen utmynnar i den föresatsen.

Men det är lång väg dit, för Erik anser sig ha lämnat författandet bakom sig (vaddå varit författare, invänder nån, man kan väl inte sluta vara författare) och ägnar sig hellre åt taklägningsarbete och lastbilskörning, hjälper Elisabets åldrande mamma, fixar frusna vattenrör och hugger julgran. Trots sin hemlängtan till Finland är det i kollektivet han känner sig som mest hemma, bland andra lika rotlösa existenser.

Det är i denna slumpmässiga gemenskap med ljummet bryggkaffe, modesta förväntningar och konkreta göromål, med jag-borde-egentligen-inte-cigaretter och irrande diversesamtal om Palmemordet, socialdemokratins tillstånd, tidigare äktenskap, byggteknik och böcker som Erik inser att han har det bra.

Det blir en socialdemokrati i praktiken efter ideologiers och samhällsstrukturers sönderfall. Där, på gräsrotsnivå gror livet trots allt, envist, enkelt och oorganiserat. Jag tycker att Åsbackas trilogi landar där, i en tro på vardaglig pragmatism, på individers improvisationer och lagom stora hygglighet.

Kanske det räcker som en framtidsvision, kanske det är ganska mycket. Jag känner mig i alla fall upplyft av att Åsbacka skriver sig fram till ett lyckligt slut, så lyckligt det nu kan bli. Barn koncipieras, traktorer fås upp ur diket, skrivande återupptas, fruset vatten strömmar igen ur kranarna... Jag ställer ifrån mig romanen med ljust sinne, glad till mods över dessa små segrar i samhällets utkant.

Anna Möller-Sibelius